

Date de réception : 19/12/2023

Zaak C-637/23 [Boghni]ⁱ**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing op grond van artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

24 oktober 2023

Verwijzende rechter:

Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

16 oktober 2023

Verzoekende partij:

X

Verwerende partij:

Belgische Staat, vertegenwoordigd door de staatssecretaris voor Asiel en Migratie

1. Voorwerp en feiten van het geding

- 1 Naar eigen zeggen is verzoeker twee jaar geleden in België aangekomen en verblijft hij daar bij zijn broer. Hij verklaart de Algerijnse nationaliteit te bezitten.
- 2 Op 27 januari 2023 is hem zijn vrijheid ontnomen naar aanleiding van een administratief verslag vreemdelingencontrole.
- 3 Op 28 januari 2023 is tegen hem een bevel om het grondgebied te verlaten met terugleiding naar de grens en met vasthouding met het oog op verwijdering alsmede een inreisverbod van twee jaar uitgevaardigd.
- 4 Het ontbreken van een termijn voor vrijwillig vertrek is in wezen als volgt gemotiveerd:

ⁱ De naam van de onderhavige zaak is een fictieve naam die niet overeenkomt met de werkelijke naam van een partij bij de procedure.

- „1. De betrokkene heeft na zijn illegale binnenkomst of tijdens zijn illegaal verblijf of binnen de door deze wet voorziene termijn geen verblijfsaanvraag of verzoek om internationale bescherming ingediend.
2. De betrokkene beweert dat hij thans twee jaar in België verblijft. Uit het administratief dossier blijkt niet dat hij heeft getracht zijn verblijf op de wettelijk bepaalde wijze te regulariseren.
3. De betrokkene werkt niet mee of heeft niet meegewerkt in het kader van zijn betrekkingen met de overheden.
4. De betrokkene heeft zich niet binnen de [wettelijke] termijn bij de gemeente gemeld en heeft geen bewijs geleverd dat hij in een hotel verblijft.”
- 5 Bij vonnis van 6 februari 2023, dat in hoger beroep is bevestigd bij arrest van 21 februari 2023, is verzoekers vrijlating gelast.
- 6 Bij verzoekschrift dat is ingediend op 6 februari 2023 heeft verzoeker bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen beroep ingesteld tegen het bevel om het grondgebied te verlaten met terugleiding naar de grens (eerste en tweede bestreden besluit) en tegen het inreisverbod (derde bestreden besluit) van 28 januari 2023.

2. Relevante Uniewetgeving

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

- 7 Artikel 47 bepaalt:

„Recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht

Eenieder wiens door het recht van de Unie gewaarborgde rechten en vrijheden zijn geschonden, heeft recht op een doeltreffende voorziening in rechte, met inachtneming van de in dit artikel gestelde voorwaarden.

Eenieder heeft recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat vooraf bij wet is ingesteld. Eenieder heeft de mogelijkheid zich te laten adviseren, verdedigen en vertegenwoordigen.

[...]”

Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven

8 Artikel 3 bepaalt:

„Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

[...]

4. „terugkeerbesluit”: de administratieve of rechterlijke beslissing of handeling waarbij wordt vastgesteld dat het verblijf van een onderdaan van een derde land illegaal is of dit illegaal wordt verklaard en een terugkeerverplichting wordt opgelegd of vastgesteld;

[...]”

9 In artikel 7 wordt bepaald:

„Vrijwillig vertrek

1. In een terugkeerbesluit wordt een passende termijn voor vrijwillig vertrek van zeven tot dertig dagen vastgesteld, onverminderd de in de leden 2 en 4 bedoelde uitzonderingen. De lidstaten kunnen in hun nationale wetgeving bepalen dat deze termijn alleen op aanvraag van de betrokken onderdaan van een derde land wordt toegekend. In dit geval stellen de lidstaten de betrokken onderdanen van derde landen in kennis van de mogelijkheid tot indiening van een dergelijk verzoek.

De in de eerste alinea bepaalde termijn laat onverlet dat de betrokken onderdanen van derde landen het land eerder kunnen verlaten.

[...]

4. Indien er een risico op onderduiken bestaat, of een aanvraag voor een verblijfsvergunning als kennelijk ongegrond dan wel frauduleus afgewezen is, dan wel indien de betrokkene een gevaar vormt voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de nationale veiligheid, kunnen de lidstaten afzien van het toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek, of een termijn toekennen die korter is dan zeven dagen.”

10 Artikel 8 bepaalt:

„Verwijdering

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om het terugkeerbesluit uit te voeren indien er geen termijn voor vrijwillig vertrek overeenkomstig artikel 7, lid 4, is

toegekend of indien de betrokkene niet binnen de volgens artikel 7 toegestane termijn voor vrijwillig vertrek aan de terugkeerverplichting heeft voldaan.

2. Indien een lidstaat overeenkomstig artikel 7 een termijn voor vrijwillig vertrek heeft toegekend, kan het terugkeerbesluit pas na het verstrijken van die termijn worden uitgevoerd, tenzij tijdens die termijn een van de risico's bedoeld in artikel 7, lid 4, ontstaat.”

11 In artikel 11 wordt bepaald:

„Inreisverbod

1. Het terugkeerbesluit gaat gepaard met [een] inreisverbod:

- a) indien er geen termijn voor vrijwillig vertrek is toegekend, of
- b) indien niet aan de terugkeerverplichting is voldaan.

In de overige gevallen kan het terugkeerbesluit een inreisverbod omvatten.

[...]”

12 In de artikelen 12 en 13 staat te lezen:

„Artikel 12

Vorm

1. Het terugkeerbesluit en, in voorkomend geval, het besluit betreffende het inreisverbod en het besluit inzake verwijdering worden schriftelijk uitgevaardigd en vermelden de feitelijke en de rechtsgronden, alsook informatie over de rechtsmiddelen die openstaan.

[...]

Artikel 13

Rechtsmiddelen

1. Aan de betrokken onderdaan van een derde land wordt een doeltreffend rechtsmiddel van beroep of bezwaar toegekend, dat hij bij een bevoegde rechterlijke of administratieve autoriteit of bij een onpartijdig samengestelde bevoegde instantie waarvan de onafhankelijkheid is gewaarborgd, kan aanwenden tegen de in artikel 12, lid 1, bedoelde besluiten in het kader van terugkeer.

2. De in lid 1 bedoelde autoriteit of instantie is bevoegd om de in artikel 12, lid 1, bedoelde besluiten in het kader van terugkeer te herzien en kan eveneens de uitvoering ervan tijdelijk opschorten, tenzij op grond van de nationale wetgeving reeds een tijdelijke opschorting van toepassing is.

[...]"

3. Argumenten van partijen

- 13 In dit stadium van de beroepen spitst het debat zich toe op het feit dat in het besluit geen termijn voor vrijwillig vertrek wordt toegekend. Gaat het hierbij om een van een bestuursorgaan afkomstige eenzijdige rechtshandeling van individuele strekking die voor de burger rechtsgevolgen sorteert of verhindert dat dergelijke rechtsgevolgen zich voordoen en waartegen administratief beroep openstaat, of gaat het daarentegen om louter een uitvoeringsmodaliteit van het bevel om het grondgebied te verlaten, die op zichzelf geen rechtsgevolgen sorteert, zodat er geen sprake is van een rechtshandeling waartegen administratief beroep openstaat?

A. Verzoeker

- 14 Verzoeker betoogt in wezen dat het besluit om geen termijn toe te kennen om het grondgebied te verlaten, rechtsgevolgen in het leven roept wat betreft met name de bewaring en het inreisverbod – dat in casu uitsluitend is gebaseerd op de termijn van 0 (nul) dagen – en dus niet slechts een uitvoeringsmodaliteit is. Derhalve moet het kunnen worden aangevochten.

B. Belgische Staat

- 15 De Belgische Staat is van mening dat tegen het besluit om geen termijn toe te kennen om het grondgebied te verlaten geen beroep kan worden ingesteld. Hij verwijst naar arrest nr. 254.377 van de Raad van State van 1 september 2022, waarin deze termijn wordt omschreven als een uitvoeringsmodaliteit van een bevel om het grondgebied te verlaten, en plaatst vraagtekens bij het effect van artikel 7, lid 1, van richtlijn 2008/115 op de analyse van de Raad van State, aangezien dit artikel de lidstaten de mogelijkheid biedt om geen termijn voor vrijwillige terugkeer vast te stellen. Volgens de Belgische Staat wijzen de bewoordingen van artikel 7, lid 1, van richtlijn 2008/115, en in het bijzonder de aan de lidstaten geboden mogelijkheid om alleen op aanvraag van de betrokken onderdaan een termijn toe te kennen, erop dat de vermelding van een termijn voor de uitvoering van het terugkeerbesluit geen essentieel of constitutief element van een terugkeerbesluit vormt.

4. Beoordeling door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

- 16 De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen beperkt zijn onderzoek tot twee vragen: vormt het niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek slechts een uitvoeringsmodaliteit waartegen geen beroep kan worden ingesteld, aangezien dit de rechtspositie van de onderdaan van een derde land die illegaal op het

grondgebied verblijft, niet wijzigt? Vormt het al dan niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek een constitutief element van een terugkeerbesluit?

Niet-aanvechtbare uitvoeringsmodaliteit of handeling waartegen beroep openstaat

- 17 De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen brengt om te beginnen in herinnering dat het Hof in zijn arrest van 28 april 2011, El Dridi (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268), heeft opgemerkt:

„35. Zo bepaalt artikel 6, lid 1, van diezelfde richtlijn om te beginnen, primair, dat de lidstaten verplicht zijn om een terugkeerbesluit uit te vaardigen tegen de onderdaan van een derde land die illegaal op hun grondgebied verblijft.

36. In het kader van die eerste stap in de terugkeerprocedure moet, behoudens uitzonderingen, voorrang worden gegeven aan de vrijwillige nakoming van de uit het terugkeerbesluit voortvloeiende verplichting tot terugkeer, aangezien artikel 7, lid 1, van richtlijn 2008/115 bepaalt dat bij dat besluit een passende termijn voor vrijwillig vertrek van zeven tot dertig dagen wordt vastgesteld.

37. Uit artikel 7, leden 3 en 4, van voornoemde richtlijn volgt dat slechts in bijzondere omstandigheden, zoals wanneer er een risico bestaat op onderduiken, de lidstaten, enerzijds, aan de adressaat van het terugkeerbesluit de verplichting kunnen opleggen om zich regelmatig te melden bij de autoriteiten, een voldoende financiële zekerheid te stellen, documenten voor te leggen of op een bepaalde plaats te verblijven, dan wel, anderzijds, een termijn voor vrijwillig vertrek kunnen vaststellen die korter is dan zeven dagen, en zelfs ervan kunnen afzien een dergelijke termijn toe te kennen.

[...]

41. Uit het voorgaande volgt dat de volgorde van de stappen van de terugkeerprocedure, zoals neergelegd in richtlijn 2008/115, overeenstemt met een trapsgewijze verzwaring van de ter tenuitvoerlegging van het terugkeerbesluit te nemen maatregelen, beginnend met de maatregel die de meeste vrijheid aan de betrokkene laat, namelijk de toekenning van een termijn voor zijn vrijwillige vertrek, en eindigend met de maatregelen die hem het meest beperken, namelijk de bewaring in een gespecialiseerd centrum, waarbij tijdens al die stappen het beginsel van evenredigheid moet worden geëerbiedigd.”

- 18 In het arrest van 5 juni 2014, Mahdi (C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, punt 40), heeft het Hof gepreciseerd: „In punt 6 van de considerans van diezelfde richtlijn staat dat de lidstaten ervoor dienen te zorgen dat het beëindigen van illegaal verblijf van derdelanders volgens een billijke en transparante procedure geschiedt. Tevens volgens dat punt en overeenkomstig de algemene rechtsbeginselen van de EU moeten beslissingen die krachtens richtlijn 2008/115 worden genomen per

geval worden vastgesteld en op objectieve criteria berusten, die zich niet beperken tot het loutere feit van illegaal verblijf.”

- 19 In het arrest van 11 december 2014, Boudjlida (C-249/13, EU:C:2014:2431, punten 51 en 59), heeft het Hof geoordeeld: „Ten slotte vloeit uit het recht om vóór de vaststelling van een terugkeerbesluit te worden gehoord, de verplichting voor de bevoegde nationale autoriteiten voort om de betrokkene in staat te stellen zijn standpunt uiteen te zetten over de modaliteiten van zijn terugkeer, te weten de termijn voor vertrek en de vrijwillige of gedwongen aard van het vertrek. [...] Uit het voorgaande volgt dat het recht om vóór de vaststelling van een terugkeerbesluit te worden gehoord de bevoegde nationale overheid in staat moet stellen alle gegevens te verzamelen die nodig zijn om met volledige kennis van zaken tot een beslissing te komen en deze beslissing afdoende te motiveren, opdat de betrokkene in voorkomend geval zijn beroepsrecht naar behoren zal kunnen uitoefenen.”
- 20 Wat meer bepaald de rechtsgevolgen van het niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek betreft, volgt uit artikel 8, lid 1, van richtlijn 2008/115 dat de lidstaat, indien er geen termijn voor vrijwillig vertrek wordt toegekend, de nodige maatregelen neemt om het terugkeerbesluit uit te voeren. Uit artikel 8, lid 2, van richtlijn 2008/115 volgt dat indien een lidstaat een termijn voor vrijwillig vertrek toekent, het terugkeerbesluit pas na het verstrijken van die termijn kan worden uitgevoerd. In artikel 11, lid 1, onder a), wordt bovendien bepaald dat indien er geen termijn voor vrijwillig vertrek is toegekend, het terugkeerbesluit gepaard gaat met een inreisverbod.
- 21 In het arrest van 28 april 2011, El Dridi (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268), heeft het Hof opgemerkt:
- „37. Uit artikel 7, leden 3 en 4, van voornoemde richtlijn volgt dat slechts in bijzondere omstandigheden, zoals wanneer er een risico bestaat op onderduiken, de lidstaten, enerzijds, aan de adressaat van het terugkeerbesluit de verplichting kunnen opleggen om zich regelmatig te melden bij de autoriteiten, een voldoende financiële zekerheid te stellen, documenten voor te leggen of op een bepaalde plaats te verblijven, dan wel, anderzijds, een termijn voor vrijwillig vertrek kunnen vaststellen die korter is dan zeven dagen, en zelfs ervan kunnen afzien een dergelijke termijn toe te kennen.
38. In het laatste geval, maar ook in de situatie dat niet binnen de voor het vrijwillige vertrek toegestane termijn aan de terugkeerverplichting is voldaan, volgt uit artikel 8, leden 1 en 4, van richtlijn 2008/115 dat, teneinde de doeltreffendheid te verzekeren van de terugkeerprocedures, die bepalingen aan de lidstaat die een terugkeerbesluit heeft genomen tegen een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land, de verplichting opleggen om door het nemen van de nodige maatregelen, met inbegrip van eventuele dwangmaatregelen, op evenredige wijze en, met name, met eerbiediging van de grondrechten, over te gaan tot verwijdering.”

- 22 In het arrest van 8 mei 2018, K.A. e.a. (Gezinshereniging in België) (C-82/16, EU:C:2018:308, punt 86), onderstreept het Hof dat
- „de lidstaten krachtens artikel 11, lid 1, van richtlijn 2008/115 verplicht zijn om een inreisverbod vast te stellen wanneer de derdelander tegen wie een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, niet heeft voldaan aan zijn terugkeerverplichting of wanneer hem geen termijn voor vrijwillig vertrek is toegekend.”
- 23 In het arrest van 16 januari 2018, E (C-240/17, EU:C:2018:8, punt 48), merkt het Hof op dat
- „[...] uit de bewoordingen van artikel 6, lid 2, van richtlijn 2008/115 [blijkt] dat die autoriteiten verplicht waren een dergelijk terugkeerbesluit uit te vaardigen en daar overeenkomstig artikel 11 van die richtlijn een inreisverbod aan te verbinden, mits de openbare orde en nationale veiligheid dit vereisen, hetgeen evenwel door de nationale rechter moet worden beoordeeld in het licht van de relevante rechtspraak van het Hof (zie in die zin arrest van 11 juni 2015, Zh. en O., C-554/13, EU:C:2015:377, punten 50-52 en 54)”.
- 24 In het arrest van 3 juni 2021, Westerwaldkreis (C-546/19, EU:C:2021:432, punt 51), bevestigt het Hof dat „[i]ngevolge artikel 11, lid 1, van richtlijn 2008/115 [...] het terugkeerbesluit gepaard [gaat] met een inreisverbod indien er geen termijn voor vrijwillig vertrek is toegekend, of indien niet aan de terugkeerverplichting is voldaan. In de overige gevallen kan het terugkeerbesluit een inreisverbod omvatten.”
- 25 Hieruit zou kunnen worden afgeleid dat het niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek (0 dagen), zoals in casu, hoewel dit niet afdoet aan de vaststelling dat het verblijf op het grondgebied illegaal is, niet alleen de onmiddellijke toepassing van de gedwongen materiële uitvoering met zich meebrengt (artikel 8, lid 2, van de richtlijn), maar ook de verplichting om het terugkeerbesluit gepaard te doen gaan met een inreisverbod (artikel 11, lid 1, onder a), van de richtlijn). Aangezien het niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek in het terugkeerbesluit is opgenomen en daarin wordt gemotiveerd, lijkt het noodzakelijk te voorzien in een doeltreffend rechtsmiddel tegen dit aspect van het terugkeerbesluit. De Raad van State aanvaardt namelijk niet dat, in het kader van een uitsluitend tegen het inreisverbod gericht rechtsmiddel, een middel kan worden aangevoerd tegen het niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek, met name omdat het om een ander besluit gaat. Het bovenstaande kan leiden tot situaties waarin de rechtsgrond voor het uitvaardigen van het inreisverbod (geen termijn voor vrijwillig vertrek toegekend [nul dagen]) niet kan worden aangevochten en alleen de duur nog kan worden aangevochten in een beroep tegen het inreisverbod.
- 26 Aangezien de uitlegging van het Unierecht twijfel doet rijzen, acht de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen het noodzakelijk dat het Hof zich uitsprekt over de eerste vraag hieronder.

Is de termijn voor vrijwillig vertrek een constitutief element van het terugkeerbesluit?

- 27 Om het belang vast te stellen van het middel tegen het niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek, acht de Raad het tevens noodzakelijk om de uitlegging te kennen van de bewoordingen „wordt een passende termijn [...] vastgesteld” in artikel 7 en „en een terugkeerverplichting” in artikel 3, punt 4, van richtlijn 2008/115. De vraag rijst of het al dan niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek een essentieel of constitutief element van een terugkeerbesluit vormt. Meer bepaald, indien het Hof op de eerste vraag zou antwoorden dat de vermelding van een termijn in een terugkeerbesluit een voor beroep vatbare rechtshandeling vormt en indien deze termijn onwettig wordt bevonden wegens schending van de bepaling van Belgisch recht waarbij artikel 7, lid 4, van de terugkeerrichtlijn is omgezet, vervalt het terugkeerbesluit dan in zijn geheel en hoeft de vreemdeling zich er dan niet meer aan te houden? Met andere woorden, omvat een terugkeerbesluit, naast de vaststelling dat de onderdaan van een derde land illegaal op het grondgebied verblijft, noodzakelijkerwijs een beslissing over het al dan niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek en zijn deze twee onderdelen van het terugkeerbesluit onlosmakelijk met elkaar verbonden?
- 28 In artikel 3, punt 4, van richtlijn 2008/115 wordt het terugkeerbesluit gedefinieerd als „de administratieve of rechterlijke beslissing of handeling waarbij wordt vastgesteld dat het verblijf van een onderdaan van een derde land illegaal is of dit illegaal wordt verklaard en een terugkeerverplichting wordt opgelegd of vastgesteld”. Van het gebruik van het woord „en” zou kunnen worden afgeleid dat de terugkeerverplichting, waarmee wordt aangegeven binnen welke termijn aan het terugkeerbesluit moet worden voldaan, een essentieel en constitutief element van dat besluit vormt.
- 29 In het arrest van 14 mei 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU en C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punt 115), merkt het Hof op dat „[u]it de bewoordingen van artikel 3, punt 4, van richtlijn 2008/115 [...] derhalve [volgt] dat het opleggen of uitvaardigen van een terugkeerverplichting een van de twee elementen vormt waaruit een terugkeerbesluit bestaat”. Derhalve rijst de vraag of er, naar analogie met de onderhavige zaak, sprake is van een wijziging van een wezenlijk punt van het terugkeerbesluit wanneer de nationale rechter heeft vastgesteld dat de bepaling inzake de termijn onwettig is en dat het bevoegde bestuursorgaan verplicht is een nieuwe termijn op te nemen, zodat het bestuursorgaan een volledig nieuw terugkeerbesluit in de zin van artikel 3, punt 4, van de richtlijn dient te nemen.
- 30 Bovendien lijkt uit de bewoordingen „wordt een passende termijn [...] vastgesteld” in artikel 7, lid 1, van richtlijn 2008/115 te kunnen worden afgeleid dat in een terugkeerbesluit systematisch een termijn wordt aangegeven, zodat het niet mogelijk is om geen termijn toe te kennen en een termijn van nul dagen alleen kan worden opgelegd in de situaties die limitatief zijn opgesomd in artikel 7, lid 4, van de richtlijn. De Raad lijkt dit bevestigd te zien in de arresten van 28 april

2011, El Dridi (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, punten 36, 37 en 51), en 3 maart 2022, Subdelegación del Gobierno en Pontevedra (Geldboete in geval van illegaal verblijf) (C-409/20, EU:C:2022:148, punt 57).

- 31 Om in de onderhavige zaak uitspraak te doen, acht de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen het daarom noodzakelijk dat het Hof van Justitie zich uitspreekt over de tweede vraag hieronder.
- 32 Voorts wijst de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen erop dat de Belgische wetgever geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid die artikel 7, lid 1, van de terugkeerrichtlijn de lidstaten biedt om alleen op aanvraag van de betrokken onderdaan een termijn vast te stellen, en dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen volgens het Belgische recht zelf niet bevoegd is om een termijn vast te stellen waarbinnen de onderdaan van een derde land het grondgebied moet verlaten, noch om zelf een nieuw terugkeerbesluit vast te stellen.
- 33 Derhalve plaatst de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, subsidiair en in geval van een ontkennend antwoord op de tweede vraag, vraagtekens bij de praktische draagwijdte en de uitvoerbaarheid van een terugkeerbesluit in de zin van artikel 3, punt 4, van richtlijn 2008/115 waarin geen bepaling inzake de termijn is opgenomen.

5. Prejudiciële vragen

- 34 De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen stelt de volgende prejudiciële vragen:

„1) Moet het bepaalde in artikel 7, lid 4, artikel 8, leden 1 en 2, en artikel 11, lid 1, van richtlijn 2008/115, afzonderlijk of samen gelezen, in het licht van artikel 13 van richtlijn 2008/115 en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, aldus worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat het niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek als een loutere uitvoeringsmodaliteit wordt beschouwd, die de rechtstoestand van de betrokken vreemdeling niet wijzigt, aangezien het al dan niet toekennen van een termijn voor vrijwillig vertrek niets wijzigt aan de primaire vaststelling van het illegaal verblijf op het grondgebied?

Houdt het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, dat wordt gewaarborgd door artikel 13 van richtlijn 2008/115 en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, overigens in dat in het kader van het beroep tegen het terugkeerbesluit de wettigheid kan worden aangevochten van een besluit om geen termijn voor vrijwillig vertrek toe te kennen, indien anders de wettigheid van de rechtsgrondslag van het inreisverbod niet meer op nuttige wijze kan worden aangevochten?

2) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, moeten de bewoordingen „wordt een passende termijn [...] vastgesteld” in artikel 7, lid 1, en

„en een terugkeerverplichting” in artikel 3, punt 4, van richtlijn 2008/115 dan aldus worden uitgelegd dat een bepaling inzake de termijn [of, in ieder geval, het niet toekennen van een termijn,] in het kader van de verplichting om het grondgebied te verlaten, een essentieel element is van een terugkeerbesluit, dermate dat indien een onwettigheid wordt vastgesteld aangaande deze termijn, het terugkeerbesluit in zijn geheel vervalt en een nieuw terugkeerbesluit moet worden genomen?

Indien het Hof van oordeel is dat het weigeren van het toekennen van een termijn geen essentieel element is van een terugkeerbesluit, en in de hypothese waarin de betrokken lidstaat geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid in het kader van artikel 7, lid 1, van richtlijn 2008/115 om alleen op vraag van de betrokken onderdaan een termijn toe te kennen, wat is de praktische draagwijdte en uitvoerbaarheid van een terugkeerbesluit, in de zin van artikel 3, punt 4, van richtlijn 2008/115, waarvan het element aangaande de termijn weg zou vallen?”

- 35 De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen onderstreept dat hij bij arrest nr. 295 507 van 16 oktober 2023 (zaak ingeschreven in het register van het Hof van Justitie onder nummer C-636/23) soortgelijke prejudiciële vragen heeft gesteld over de termijn voor vrijwillig vertrek voor een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land. Hij verzoekt het Hof van Justitie beide zaken samen te behandelen.